

V Bruselu dne 14.10.2021
COM(2021) 636 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o provádění strategie EU pro mládež (2019–2021)

{SWD(2021) 286 final} - {SWD(2021) 287 final}

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o provádění strategie EU pro mládež (2019–2021)

Obsah

1.	Úvod	2
2.	Jaké je být mladý v dnešní Evropě?	2
3.	Poznatky z odvětví mládeže	5
4.	Pokrok při plnění celkových cílů.....	5
	Zapojovat.....	8
	Propojovat	10
	Posilovat	11
5.	Hlavní nástroje na podporu spolupráce a vzájemného učení.....	13
6.	Závěry a vyhlídky na budoucnost spolupráce EU v oblasti mládeže	17

1. Úvod

Spolupráce EU v oblasti mládeže probíhá od roku 2002 a poskytuje politický rámec pro programy EU pro mládež, které jsou realizovány od roku 1988. Strategie EU pro mládež na období 2019–2027¹ je rámcem třetí generace. Je založena na dvojím přístupu: a) začlenění iniciativ týkajících se mládeže do všech oblastí politiky a b) řešení hlavních oblastí „Zapojovat – Propojovat – Posilovat“ v odvětví mládeže. Tato zpráva EU o mládeži z roku 2021 hodnotí pokrok při plnění cílů a priorit strategie EU pro mládež na období 2019–2021. Zabývá se prvním tříletým pracovním plánem EU pro mládež v rámci stávající strategie EU pro mládež, který zahrnuje dvě předsednická tria Rady.

2. Jaké je být mladý v dnešní Evropě?

Jak vyplývá z doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise o situaci mladých lidí², přístup mladých lidí k příležitostem, pokud jde o vzdělávání, zaměstnání, mobilitu a demokratickou účast, se do konce roku 2019, než vypukla pandemie COVID-19, zlepšoval. Pandemie měla za následek přerušení vzdělávání, odborné přípravy a dalších vzdělávacích činností, ztrátu pracovních a kariérních příležitostí, sociální izolaci a problémy s duševním zdravím.

Před pandemií COVID-19 vykazovali mladí lidé v Evropě rostoucí mobilitu a propojenost, ale zároveň mezi nimi existovaly rozdíly ve vzdělání a sociálně-ekonomické nerovnosti.

V roce 2019 žilo v zemích EU-28 přibližně 86 milionů mladých lidí³ (každý šestý člověk byl ve věku 15 až 29 let). Podíl mladých lidí na celkové populaci EU se mezi lety 2010 a 2019 snížil o 1,8 procentního bodu (přičemž k největšímu poklesu došlo v pobaltských a východoevropských regionech), což potvrzuje dlouhodobý trend snižování počtu mladých lidí. Souběžně s tímto trendem se však od 90. let 20. století urychlila migrace mladých lidí v rámci Evropy a do Evropy.

V roce 2019 každý třetí mladý člověk v EU uvedl, že pobýval alespoň dva týdny v zahraničí za účelem studia, odborné přípravy, práce, výměnných pobytů nebo dobrovolnické činnosti⁴. Více než 40 % mladých lidí, kteří zvažovali cestu do zahraničí za účelem vzdělávání nebo dobrovolnické činnosti, ale nakonec ji neuskutečnili, prohlásilo, že jim k tomu chyběly potřebné finanční prostředky, nebo uvádělo rodinné, osobní či pracovní důvody.

Až do pandemie COVID-19 byly evropské ekonomiky v posledních letech na cestě k zotavení se z hospodářské krize. V roce 2019 však bylo v zemích EU-28 více než 5 milionů obyvatel ve věku 15–29 let stále bez práce (tj. 6,3 % všech mladých lidí ve věku 15–29 let, resp. 11,1 % pracovní síly mladých lidí). Mezi lety 2015 a 2019 se míra nezaměstnanosti mladých lidí

¹ Přijata na základě usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027, Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s. 1.

² Definice mladých lidí se liší, ale pro statistické účely na úrovni EU se často volí věkové rozmezí 15–29 let.

³ Pokud není uvedeno jinak, jsou údaje použité v této zprávě převzaty z online databáze Eurostatu: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. V tomto kontextu jsou mladí lidé definováni jako osoby ve věku od 15 do 29 let.

⁴ Bleskový průzkum Eurobarometr 478 z roku 2019 – Jak budujeme silnější a jednotnější Evropu? Názory mladých lidí. Tato otázka nezahrnovala turistickou mobilitu nebo pobyt s rodinou v zahraničí.

ve všech členských státech EU snížila, ale i nadále zůstávala více než dvakrát vyšší než celková nezaměstnanost. V souvislosti s pandemií se míra nezaměstnanosti mladých lidí v zemích EU-27 zvýšila z 11,9 % v roce 2019 na 13,3 % v roce 2020. Mladým lidem trvá déle, než se stabilně začlení na trh práce, a zranitelné skupiny zůstávají v pracovním prostředí znevýhodněny.

Mladí lidé se zapojují do mnoha různých občanských a politických aktivit. Jedná se například o organizace občanské společnosti a sociální hnutí nebo zapojování do neinstitucionalizovaných forem účasti, jako je například celosvětové klimatické hnutí „Pátky pro budoucnost“ vedené mládeží. Důležitým prostředkem demokratické účasti je pro ně také účast ve volbách: více než dvě třetiny mladých lidí v EU se alespoň jednou zúčastnily místních, celostátních nebo evropských voleb. Tento rostoucí trend se potvrdil i během voleb do Evropského parlamentu v roce 2019⁵. Mladí lidé mají rovněž poměrně pozitivní nebo velmi pozitivní názor na EU a mají tendenci jí spíše důvěřovat a cítí se spokojenější s fungováním demokracie na vnitrostátní a evropské úrovni než starší dospělé osoby.

V zemích EU-28 je využívání internetu zásadní součástí života mladých lidí. V roce 2019 jej denně používalo 90 % z nich a 45 % se účastnilo e-learningových aktivit. Díky digitalizaci vzniklo mnoho příležitostí k interakci, učení a účasti, ale zároveň se objevily i problémy související s digitálními dovednostmi a digitální propastí, jakož i s možným vystavením škodlivému obsahu a kontaktu. Mladí Evropané, zejména lidé ve venkovských a odlehlých oblastech a s nižší úrovní formálního vzdělání, trvale uvádějí, že ke komunikaci s orgány veřejné správy, zapojení do elektronického obchodu a ekonomiky sdílení využívají internet pouze v omezené míře. Mezi nejčastější úskalí patří konektivita, přístup k širokopásmovým sítím a dostupnost digitálních zařízení. Vzhledem k tomu, že digitální zařízení a připojení k internetu se pro učení staly nezbytností, prohloubily související náklady na vzdělávání nerovnost.

Rozšíření onemocnění COVID-19 vedlo k urychlení digitálních trendů a silnému negativnímu dopadu na vzdělávání, zaměstnanost a duševní zdraví

Pandemie COVID-19 zasáhla systémy vzdělávání a odborné přípravy na celém světě i napříč Evropskou unií a vystavila je nebývalému tlaku. Omezení zapříčinila zásadní změny ve výuce, učení i v komunikaci a spolupráci v rámci vzdělávacích komunit. Měla dopad na účastníky vzdělávání, jejich rodiny, učitele, školitele, výzkumné pracovníky a vedoucí pracovníky institucí, jakož i na odborníky z komunity, kteří podporují vzdělávání a mládež.

Vzdělávání bylo často obtížnější kvůli nedostatku úzké interakce s pedagogy a spolužáky, menšímu množství podrobností a prodávám. Byla ohrožena fyzická a emocionální pohoda, protože školy a univerzity nemohly nabízet strukturované činnosti ani přístup k zařízením a podpůrným službám. Velmi silně byl ovlivněn společenský rozměr vzdělávání a mnoho mladých lidí se potýkalo s pocity izolace, úzkosti a deprese. Mladí lidé ze znevýhodněného prostředí byli navíc s větší pravděpodobností vystavováni stresujícímu domácímu prostředí.

⁵ V nejmladší věkové kategorii (tj. ve věkové skupině 16/18–24 let) se k volbám dostavilo 42 % voličů, zatímco v roce 2014 to bylo pouze 28 %. K výraznému nárůstu došlo také ve věkové skupině 25–39 let (z 35% účasti v roce 2014 na 47 % v roce 2019). Starší voliči nicméně stále chodí k volbám častěji než mladší. Evropský parlament, Povělební průzkum v roce 2019, s. 22.

Sociálně-ekonomické nerovnosti v možnostech učení dětí v domácím prostředí, které existovaly již dříve, se v souvislosti s pandemií ještě zvýraznily. Celým skupinám účastníků vzdělávání, včetně těch z odlehlých a venkovských oblastí, migrantů a uprchlíků, mladých lidí se speciálními potřebami a dalších znevýhodněných skupin, hrozilo, že budou z online výuky a vzdělávání vyloučeni. Pro distanční učení chyběly mnoha rodinám a studentům potřebné schopnosti, zdroje a vybavení. To způsobilo velké problémy těm, kterým by se za normálních okolností dostávalo cílené podpory učení ve škole, dotovaného stravování nebo přístupu k různým mimoškolním aktivitám a mentorování.

Stručně řečeno, ačkoli uzavření vzdělávacích institucí do určité míry ovlivnilo studijní pokrok všech studentů, přechod na učení na dálku měl neúměrně negativní dopad na ty, kteří byli už předem znevýhodněni, a zvýšil pravděpodobnost, že studenti z rizikových skupin studium předčasně ukončí. Po trvalém poklesu podílu mladých lidí, kteří nejsou zaměstnáni ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), v předchozích letech se v roce 2020 jejich počet vrátil na úroveň roku 2017 (13,7 %). První vyhodnocení dostupných údajů rovněž poukazuje na to, že v uplynulém roce došlo k nárůstu míry sociálního vyloučení. Ukazuje se, že nejvíce ohroženi jsou mladí lidé a děti, zejména pokud jsou již předem znevýhodněni. Střednědobé a dlouhodobé dopady tohoto narušení zatím nejsou jednoznačné, může však mít vliv na budoucí míru předčasného ukončování školní docházky a úroveň získávání dovedností a výsledků učení.

Kromě toho má COVID-19 nebyvalý dopad na duševní a emocionální zdraví mladých lidí, které bylo problémem již před pandemií. Dramaticky mění jejich mezilidské vztahy a vyvolává pocity vážných obav a strachu. Narušení rodinných a sociálních vazeb velmi citelně postihlo děti, dospívající a mladé dospělé lidi a hospodářská krize způsobená obdobími omezení volného pohybu osob zasáhla zejména mladé Evropy⁶.

Již dříve existující nerovnosti mezi mladými Evropany na trhu práce ve srovnání se zbytkem pracující populace se v důsledku pandemie COVID-19 ještě prohloubily. Ačkoli se míra nezaměstnanosti v roce 2020 zvýšila u všech věkových skupin, u mladých lidí byl nárůst výraznější. Při porovnání míry nezaměstnanosti mladých lidí v letech 2019 a 2020 se ukazuje, že klesající trend mezi lety 2013 a 2019 se v roce 2020 u všech věkových skupin mladých lidí zvrátil.

Nejsilněji byla krizí zasažena odvětví, v nichž pracuje nejvíce mladých Evropanů (např. maloobchod, pohostinství, stravovací služby). Zejména se to týká mladých žen, protože ty jsou v těchto odvětvích zaměstnány ve větší míře než mladí muži. Osoby se stabilním zaměstnáním, které umožňuje práci na dálku, byly nezaměstnaností zasaženy méně než osoby s nejistými pracovními podmínkami, zejména v odvětvích, kde práce na dálku není možná.

Vzhledem k tomu, že většina mladých lidí využívá k získávání informací sociální média (65 %, Eurobarometr, 2019), Komise podporovala mediální gramotnost, aby mladým lidem pomohla bojovat s dezinformacemi, včetně dezinformací týkajících se onemocnění COVID-

⁶ OECD, 2020. *Youth and Covid-19. Response, Recovery and resilience*. (Mládež a COVID-19. Reakce, oživení a odolnost). OECD, 2020. ILO, 2020. *Covid and Youth. Impacts on Jobs, Education, Rights and mental Well-being*. (Covid a mládež. Dopady na zaměstnanost, vzdělání, práva a duševní zdraví). ILO, 2020. Eurostat, 2020. *Being young in Europe today – health*. (Být mladý v dnešní Evropě – zdraví). Statistics Explained. K dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Being_young_in_Europe_today_-_health#Life_expectancy_and_mortality_rates. Stránka navštívena 19. března 2021.

19. Na zprávy týkající se pandemie v roce 2020 reagovali mladí Evropané tak, že nejvíce důvěřovali vědeckým zdrojům informací a následně internetovým stránkám vlád⁷ jednotlivých států. Mladí lidé dokázali prokázat velkou odolnost a také se podílejí na zmírňování dopadů pandemie. Mnozí se zapojili do dobrovolnické činnosti a poskytování mezigenerační podpory.

3. Poznatky z odvětví mládeže

Mládežnické organizace a organizace působící v oblasti práce s mládeží přispívají k řadě evropských politik, například v oblasti vzdělávání, začleňování, zdraví a zaměstnanosti. Jsou rovněž klíčovými partnery při provádění strategie EU pro mládež. Studie o zastoupení mládeže v EU z roku 2019⁸ uvádí, že odvětví mládeže v EU obecně roste a že klíčovou úlohu v tomto kontextu i nadále hrají tradiční mládežnické struktury, jako jsou například nevládní organizace a různé sítě. Tyto struktury pro svou informační činnost stále častěji využívají online metody, což platilo i před samotnou pandemií COVID-19. Nevládní organizace často kombinují online sociální média s fyzickým zapojením „v terénu“, například se zapojením škol, prací s mládeží a náborovými akcemi na různých setkáních.

Komise situaci v odvětví práce s mládeží v EU pečlivě sleduje prostřednictvím specializovaných nástrojů, jako je znalostní centrum COVID-19, které bylo založeno ve spolupráci s Radou Evropy v roce 2020. Analýza provedená tímto centrem poukazuje na to, že 70 % organizací nebylo schopno udržet více než 20 % svých činností, téměř 60 % z nich muselo přehodnotit způsob svého fungování a přechod na digitalizaci a více než 85 % bylo nuceno kvůli pandemii zrušit jednu nebo více pořádaných akcí. Dopady na zástupce mládeže, včetně vážných omezení fyzického zapojení, je třeba ještě dále vyhodnotit.

Studie o práci s mládeží v EU z roku 2021⁹ se zaměřila na potřeby pracovníků s mládeží na základní místní úrovni a na stávající veřejné politiky na pozadí pandemie. Uvádí, že současná situace zvýšila potřebu dalších zdrojů na kompenzaci dodatečných nákladů nebo na vyrovnaní nedostatku rozpočtových prostředků a na lepší přístup k digitální infrastruktuře a materiálům. Intenzivnější využívání potenciálu digitálních nástrojů pro práci s mládeží by přispělo k posílení znalostí mladých lidí týkajících se digitálních technologií a povědomí o možných rizicích s nimi spojených.

4. Pokrok při plnění celkových cílů

Přístup Komise k dosažení cílů strategie EU pro mládež odráží rostoucí touhu mladých lidí zapojit se a přispět k tomu, aby naše společnosti byly inkluzivnější, odolnější, ekologičtější a digitálnější. Mladí lidé usilují o propojení, výměnu a spolupráci v rámci celé Evropy i mimo ni. V rámci provádění strategie je zásadní poskytnout mladým lidem a odvětví mládeže určitou jistotu.

⁷ Eurobarometr Evropského parlamentu, „Nejistota/EU/naděje. Veřejné mínění v době pandemie Covid-19“, provedený v říjnu 2020.

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1>

⁹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5a8beedc-f0e1-11eb-a71c-01aa75ed71a1>

Roky 2020 a 2021 byly z hlediska mezinárodních výměn mládeže a přeshraničních dobrovolnických aktivit netypické, neboť na realizaci projektů mobility mládeže měla závažný dopad pandemie. Od jejího vypuknutí je proto řešení dopadů pandemie na děti a mládež jedním z hlavních bodů programu Komise. V průběhu minulého roku Komise upravila nástroje jako Erasmus+ a Evropský sbor solidarity tak, aby na tato nečekaná narušení reagovaly nabídkou alternativních, především digitálních řešení svých činností.

Stejně tak bylo v letech 2020–2021 pandemií silně zasaženo provádění strategie EU pro mládež. Některé činnosti plánované v rámci pracovního plánu EU v oblasti mládeže na období 2019–2021 musely být upraveny, přeloženy na jiný termín nebo dokonce zrušeny. Projekty mobility mládeže byly pandemií vážně narušeny.

Posílení rovného přístupu mladých lidí k příležitostem v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, učení a pracovních příležitostí

EU v posledních třech letech vyvinula mnoho činností s mládeží a pro mládež, a to za pomoci finančních programů na podporu priorit politiky a s obecným cílem posílit rovný přístup mladých lidí k příležitostem. „**Vytvářet příležitosti pro mladé lidi**“ bylo také společným tématem předsednického tria Rady EU **Rumunsko-Finsko-Chorvatsko** v období od ledna 2019 do června 2020.

Programy **Erasmus+** a **Evropský sbor solidarity** podporují vzdělávací mobilitu, dobrovolnictví a demokratickou angažovanost, přičemž mladým lidem poskytují neocenitelné příležitosti k tomu, aby si rozšířili své obzory, získali nové dovednosti a posílili pocit sounáležitosti s EU. Díky navýšení rozpočtu oproti období 2014–2020 a zavedení nových specializovaných akcí představují nové programy na období 2021–2027 mocný nástroj k řešení mnoha problémů, kterým naše mladá generace čelí. Na základě zkušeností získaných z předchozího programu se Erasmus+ na období 2021–2027 stává inkluzivnějším a přístupnějším a zároveň nadále podporuje celoživotní učení a inovativní vzdělávání a odbornou přípravu v rámci Evropy i mimo ni.

S ohledem na pandemii je stejně důležité jako kdykoli předtím omezovat strukturální překážky v oblasti učení a rozvoje dovedností, které ovlivňují vyhlídky mladých lidí na zaměstnání a jejich zapojení do společnosti. Sdělení Komise **o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání** do roku 2025¹⁰ si klade za cíl dále posílit kvalitu a inkluzivnost vnitrostátních systémů vzdělávání a odborné přípravy a odstranit překážky přeshraničního vzdělávání. Nové **sdělení o Evropském výzkumném prostoru**¹¹ se zaměřuje na rozšiřování dovedností a rekvalifikaci výzkumných pracovníků s cílem zajistit jejich zaměstnatelnost a efektivitu. Podporuje se součinnost mezi vysokoškolským vzděláváním a výzkumem, a to na základě iniciativy evropských univerzit podporované programem Erasmus+ a doplněné iniciativou Horizont 2020 a programem Horizont Evropa. Komise také společně se zúčastněnými stranami a členskými státy vytváří **evropskou strategii pro univerzity**¹², která se mimo jiné zaměří na podporu mladých talentů. Za účelem zvýšení využívání a uznávání krátkodobých vzdělávacích kurzů ze strany poskytovatelů formálního i neformálního vzdělávání připravuje Komise **doporučení Rady o evropském přístupu k mikrokreditům**.

¹⁰ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_cs

¹¹ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/era_en

¹² Prozatímní název.

Přijetí nového **akčního plánu digitálního vzdělávání**¹³ podporuje zavádění digitálních technologií potřebných pro vzdělávání a odbornou přípravu a vybavení všech občanů digitálními kompetencemi. Komise v srpnu 2021 navrhla **doporučení Rady o smíšeném učení** s cílem poskytnout lepší podporu školám a žákům ovlivněným přechodem k digitalizaci v souvislosti s pandemií, a to mimo jiné prostřednictvím doplňkových vzdělávacích příležitostí a cílené podpory žákům, kteří mají problémy s učením¹⁴.

Obrázek: Vytvoření Evropského prostoru vzdělávání

Významnou prioritou je přispívat ke zlepšení zaměstnatelnosti mladých lidí a podporovat cíl v oblasti mládeže „**Kvalitní zaměstnání pro všechny**“. V **[závěrech Rady o mladých lidech a budoucnosti práce](#)**¹⁵ byla stanovena opatření k nápravě nejistých pracovních podmínek mladých lidí, například pružné systémy sociálního zabezpečení, vzdělávání a odborné přípravy, podpora celoživotního učení, zajištění bezproblémových přechodů ze školy do zaměstnání a v rámci jednotlivých zaměstnání, jakož i rovný přístup všech mladých lidí ke kvalitním pracovním místům.

Evropská agenda dovedností¹⁶ podporuje prohlubování dovedností a rekvalifikaci v souladu s potřebami hospodářského oživení. V zájmu lepší rekonstrukce po hospodářském útlumu vyvolaném pandemií, která měla velký dopad na mladé lidi, přijala Komise v roce 2020 soubor opatření na **podporu zaměstnanosti mladých lidí**¹⁷. „Podpora zaměstnanosti mladých lidí – most k pracovním místům pro příští generaci“ je postavena na čtyřech hlavních oblastech, kterými jsou: posílené záruky pro mladé lidi¹⁸, přístup k odbornému vzdělávání a přípravě, který obstojí v budoucnu, obnovená Evropská aliance pro učňovskou přípravu a

¹³ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_cs

¹⁴ Návrh doporučení Rady o smíšeném učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání, **[COM\(2021\) 455 final](#)**.

¹⁵ Úř. věst. 2019/C 189/05.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=cs>

¹⁷ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22829&langId=cs>

¹⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=cs>

další prvky podporující zaměstnanost mladých lidí. Cílem posílených záruk pro mladé lidi je zajistit, aby všichni lidé mladší 30 let získali do čtyř měsíců od okamžiku, kdy se stali nezaměstnanými nebo ukončili vzdělávání, kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učnovského programu nebo stáže.

Pro investice do lidí, včetně investic na podporu zaměstnanosti mladých lidí, bude nadále důležitý i nový **Evropský sociální fond plus**. Kromě toho bude fond podporovat opatření v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování mladých lidí se zaměřením na ty, kteří se nacházejí ve zranitelné nebo znevýhodněné situaci.

Do konce roku 2021 Komise zahájí hodnocení **doporučení Rady z roku 2014 k rámci pro kvalitu stáží**, v němž se země EU vyzývají, aby zlepšily kvalitu stáží, především jejich vzdělávací obsah a pracovní podmínky, a usnadnily tak přechod do zaměstnání.

Níže je uveden přehled hlavních opatření EU během první fáze strategie EU pro mládež, strukturovaný podle tří pilířů.

Zapojovat

Posílení demokratické účasti mladých lidí

Klíčem k udržení živé občanské společnosti v Evropě je i posílení demokratické účasti mladých lidí a vytvoření prostoru věnovaného mládeži ve všech oblastech společnosti. Předsednické trio Rady EU Německo-Portugalsko-Slovensko (červenec 2020–prosinec 2021) si v souvislosti s evropským cílem v oblasti mládeže č. 9 „Prostor a účast pro všechny“ zvolilo jako společné téma **„Evropa pro mládež – mládež pro Evropu: prostor pro demokracii a účast“**. Toto téma je rovněž tématem osmého cyklu dialogu EU s mládeží.

V [závěrech Rady o podpoře demokratické informovanosti a demokratické angažovanosti mladých lidí v Evropě](#)¹⁹ se odrážejí myšlenky a názory shromážděné na konferenci EU o mládeži v říjnu 2020. Na této akci mladí lidé z celé Evropy diskutovali s politickými lídry o příslušných tématech a vypracovali konkrétní požadavky na to, jak by se evropský cíl v oblasti mládeže č. 9 „Prostor a účast pro všechny“ mohl realizovat.

[Závěry Rady o posilování víceúrovňové správy](#) podporují účast mladých lidí na politických a dalších rozhodovacích procesech na místní, regionální, celostátní a evropské úrovni²⁰. V závěrech Rady se členské státy vyzývají, aby prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy, informací zaměřených na mládež, zpětné vazby, neformálního a informálního učení a práce s mládeží posilovaly postavení mladých lidí. Komise se v závěrech rovněž vyzývá, aby organizovala činnosti vzájemného učení (v červnu 2021 se uskutečnila aktivita týkající se přístupu k politikám v oblasti mládeže založeného na právech) a aby budovala znalosti a kapacity v oblasti účasti mládeže na rozhodovacích procesech na více úrovních.

Z podnětu rumunského předsednictví Rady byly v usnesení Rady z roku 2019 stanoveny nové pokyny pro řízení **dialogu EU s mládeží**²¹. Pro pracovní skupiny byla vypracována metodika, podle které mají navrhnout své místní, celostátní a evropské dialogy. Velkým přínosem pro zlepšení kvality těchto procesů bylo zapojení výzkumných pracovníků do cyklu (pomoc

¹⁹ Úř. věst. 2020/C 415/09.

²⁰ Úř. věst. 2020/C, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8766-2021-INIT/cs/pdf>

²¹ Úř. věst. C 189.

s přípravou konzultačních nástrojů nebo analýza příspěvků mladých lidí), které by se pro zlepšení informační činnosti pro období po skončení pandemie COVID-19 mohlo ukázat jako klíčové.

Sedmého cyklu dialogu s mládeží zaměřeného na téma „Vytváření příležitostí pro mladé lidi“, který navázal na úspěchy předchozího dialogu, zejména na přijetí strategie EU pro mládež a [evropských cílů v oblasti mládeže](#), se zúčastnilo více než 56 000 mladých lidí z celé Evropy. [Usnesení Rady o výsledcích sedmého cyklu dialogu EU s mládeží](#)²² přijaté v květnu 2020 představuje hlavní doporučení vyplývající z tohoto cyklu.

Přepřpracovaná verze Evropského portálu pro mládež, kterou Komise spustila v roce 2020, obsahuje zvláštní oddíl věnovaný procesu dialogu EU s mládeží. Portál slouží ke zveřejňování online konzultací, jako je například **průzkum osmého cyklu dialogu EU s mládeží**. Cílem tohoto průzkumu zahájeného na jaře 2021 je porozumět názorům mladých lidí na téma „Prostor a účast pro všechny“²³. Více než dvě třetiny z 8 500 respondentů se domnívají, že nemají žádný nebo mají jen malý vliv na veřejnou politiku a politické rozhodování, a vyjádřily potřebu získat více prostoru pro účast a pro vzdělávání k občanství. V posledním čtvrtletí roku 2021 bude rovněž zahájen **bleskový průzkum Eurobarometr**, jehož cílem bude zjistit účast mladých lidí na společenském a občanském životě a shromáždit jejich představy o budoucnosti Evropy.

EU aktivně podporuje **účast mládeže na tvorbě politik v celosvětovém měřítku**, přičemž vychází ze zkušeností získaných v rámci Dialogu EU s mládeží. Regionální kancelář pro spolupráci mládeže je například společnou mezivládní iniciativou šesti kandidátských a potenciálních kandidátských zemí západního Balkánu, jejímž cílem je pomocí výměn a spolupráce mládeže v rámci regionu podporovat mezi mládeží v regionu ducha smíření a porozumění. V roce 2021 Komise rovněž vyhlásila výzvu ke zřízení **Poradního sboru mládeže** pro mezinárodní partnerství s cílem vytvořit prostor pro smysluplné zapojení mladých lidí do politiky mezinárodní spolupráce EU. Vybraných 25 členů tohoto sboru přispěje k tomu, aby byla činnost EU pro mladé lidi v partnerských zemích EU relevantnější, účinnější a s větší účastí.

Podpora spravedlivé ekologické transformace

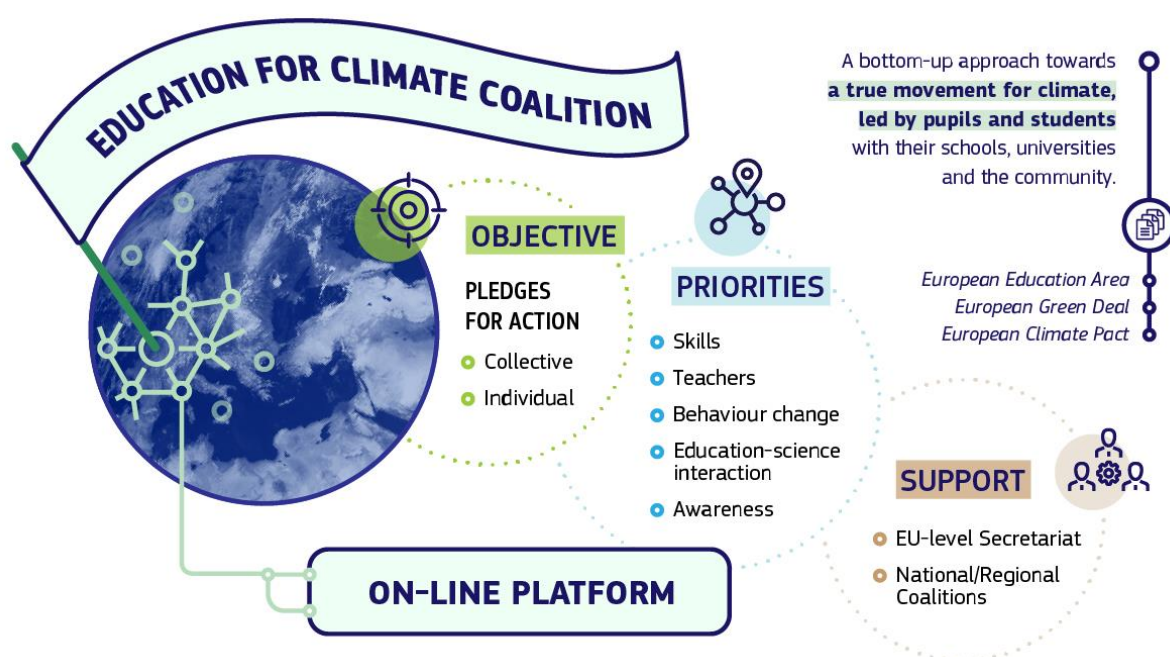
Strategie EU pro mládež přispívá k dosažení cílů **Evropské zelené dohody** tím, že podporuje její výzvu k inkluzivní a spravedlivé transformaci, včetně oblastí, které mladí Evropané označili za nejdůležitější: ochrana životního prostředí a boj proti změně klimatu. Již od roku 2019 občanská účast a angažovanost mladých lidí, zejména v rámci celosvětového klimatického hnutí, ukazuje, jaký význam mladí lidé přikládají řešení změny klimatu a dosažení klimatické spravedlnosti.

Ekologický rozměr byl jakožto celková priorita začleněn také do nových programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity. V souladu se Zelenou dohodou pro Evropu a v reakci na rostoucí obavy mladých občanů ze zhoršujícího se stavu klimatu a životního prostředí Komise zavádí a připravuje řadu iniciativ. **Evropský klimatický pakt** byl zahájen v roce 2020 s cílem propojit lidi ze všech vrstev společnosti, včetně mládeže, zlepšit jejich

²² Úř. věst. 2020/C 212I.

²³ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EU-YOUTH-DIALOGUE-8TH-CYCLE>

porozumění problémům spojeným s ekologickou transformací, vyzvat všechny Evropany k tomu, aby se do transformace zapojili a měli z ní prospěch, vyvíjet velká i malá řešení a podněcovat a rozšiřovat pozitivní změny²⁴. V návaznosti na přijetí strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 připravuje Komise **doporučení Rady týkající se podpory spolupráce v oblasti vzdělávání pro udržitelnost životního prostředí**, které je prvním krokem k tomu, aby země EU mohly v této oblasti spolupracovat. V období před konferencí OSN o biologické rozmanitosti bude provedena specializovaná kampaň zaměřená na zapojení mládeže do problematiky přírody a biologické rozmanitosti. **Koalice pro vzdělávání v oblasti klimatu**, což je iniciativa za klimaticky neutrální společnost vedená zdola žáky a studenty společně s jejich školami, univerzitami a komunitou, pak zahrnuje závazky ke konkrétním opatřením.

Propojovat

Činnosti v oblasti mobility výrazně ovlivněné pandemií

Rozšíření onemocnění COVID-19 mělo silný dopad na mnoho studijních mobilit v rámci programu Erasmus+. Čtvrtina studentů, kteří se v té době mobility účastnili, musela svůj pobyt v zahraničí zrušit a vrátit se domů²⁵. Počet studentů, kteří zahájili zahraniční mobilitu²⁶ v roce 2020, byl oproti roku 2019 poloviční.

V uplynulém roce **podpořila Komise organizace a jednotlivce, kteří se účastní programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity**, při řešení nepříznivých dopadů pandemie, jako jsou vážná omezení fyzické mobility. Stanovila zmírňující opatření, jako například možnost

²⁴ COM(2020) 788 final.

²⁵ Průzkum provedený Sítí studentů programu Erasmus, březen 2020.

²⁶ Údaje programu Erasmus+ týkající se zahraničních mobilit v rámci vysokoškolského vzdělávání nebo odborného vzdělávání a přípravy v délce alespoň jednoho měsíce.

nahradit plánované fyzické aktivity virtuálními, umožnění kombinovaných aktivit nebo možnost odložit projekty, přičemž hlavním cílem bylo zajistit bezpečnost a ochranu účastníků.

Komise rovněž přijala cílená opatření na pomoc členským státům v jejich úsilí mobilizovat podporu dálkového vzdělávání, zejména v oblasti digitálních řešení. **V srpnu 2020 byly vyhlášeny dvě mimořádné výzvy programu Erasmus+ s cílem podpořit „připravenost na digitální vzdělávání“ a „kreativitu“**, mimo jiné pro odvětví mládeže, přičemž v každé z nich bylo vyčleněno 100 milionů EUR na to, aby se prostřednictvím projektů spolupráce řešily problémy v oblasti vzdělávání související s COVID-19.

Příležitosti k mobilitě v programech na období 2021–2027

Programy Erasmus+, Evropský sbor solidarity a Horizont Evropa na období 2021–2027 nabízejí mladým lidem a mladým výzkumným pracovníkům spoustu příležitostí k navázání kontaktů a k výměnám, spolupráci, kulturním a občanským činnostem v evropském kontextu.

Nový **program Erasmus+** s téměř dvojnásobným rozpočtem nabízí posílené a nové příležitosti k nadnárodní mobilitě ve vzdělávání a spolupráci pro všechna odvětví vzdělávání a odborné přípravy a přináší příležitosti k mobilitě také pro žáky. Do programu Erasmus+ byla začleněna nedávná úspěšná pilotní iniciativa **DiscoverEU**, která umožňuje osmnáctiletým studentům objevovat Evropu formou studijních pobytů v zahraničí. Cílem akce není pouze poskytnout osmnáctiletým mladým lidem otevřenou jízdenku, ale také podpořit spojení a kulturní dialog mezi mladými lidmi v celé Evropě. Erasmus+ nyní zahrnuje činnosti pro zapojení mládeže, které mladým lidem mimo formální vzdělávání a odbornou přípravu poskytují více možností, jak se aktivně zapojit do občanských a demokratických procesů na místní, regionální, celostátní a evropské úrovni.

Od roku 2022 bude nový **Evropský sbor solidarity** mladým lidem umožňovat, aby pomáhali řešit společenské výzvy formou dobrovolnické činnosti nebo zakládáním vlastních solidárních projektů, včetně dobrovolnické činnosti v oblasti humanitární pomoci po celém světě.

Komise připravuje **přezkum doporučení Rady z roku 2008 o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci EU** s cílem dále podpořit příležitosti k mobilitě a dobrovolnictví. Tento přezkum je v souvislosti s pandemií a nově vznikajícími prioritami (zdraví a bezpečnost dobrovolníků, mezigenerační solidarita) relevantní a aktuální a zabývá se novými formami dobrovolnictví, včetně digitálního nebo kombinovaného dobrovolnictví. Za klíčovou oblast spolupráce členských států v rámci iniciativy „Propojovat“ bylo označeno odstraňování překážek přeshraniční mobility, a to včetně překážek právní nebo administrativní povahy. Přezkum doporučení Rady vychází z výsledků práce odborné skupiny, specializované studie, hodnocení a veřejné konzultace, které byly provedeny v průběhu let 2019–2021.

Posilovat

Podpora sociálního začleňování a oživení

Určitá opatření EU se zaměřují na rozvoj **inkluzivního přístupu** a zahrnují konkrétní nástroje určené znevýhodněným dětem a mládeži, jako je **strategie EU pro práva dítěte**, iniciativa **Záruka pro děti**, **Erasmus+**, **Evropský sbor solidarity** a **Evropský sociální fond plus**, nebo opatření týkající se **začleňování mladých migrantů a uprchlíků**. Komise připravuje

doporučení Rady o cestách ke školnímu úspěchu, které se zaměří na znevýhodněné studenty.

Strategie EU pro práva dítěte²⁷ přijatá v březnu 2021 uznává dopad pandemie COVID-19 na děti a zahrnuje cílená opatření na podporu prosazování a ochrany práv dětí. Z názorů více než 10 000 dětí ve věku 11–18 let vyplynulo, že jednou ze šesti tematických priorit této strategie je rovněž účast dětí a mladých lidí na politickém a demokratickém životě EU²⁸.

Závěry Rady o zvyšování příležitostí pro mladé lidi ve venkovských a odlehlých oblastech²⁹, které byly přijaty během chorvatského předsednictví Rady, prosazují výměnu osvědčených postupů při využívání příležitostí, které poskytují programy a politiky týkající se mládeže, s cílem zlepšit zaměstnatelnost, mobilitu a účast mladých lidí, čímž přispívají k dosažení cíle mládeže „Příležitosti pro mladé lidi ve venkovských oblastech“. Podporují tak přístupy zaměřené na snižování nerovností mezi městskými a odlehlými/venkovskými oblastmi.

Dvě investiční iniciativy pro reakci na koronavirus (CRII a CRII+) umožnily členským státům mobilizovat a přeměrovat dostupné zdroje z fondů politiky soudržnosti EU na řešení pandemie COVID-19 včetně jejího dopadu na mladé lidi. Tato podpora EU byla doplněna balíčkem **REACT-EU** (pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy) ve výši 50,6 miliardy EUR, který pokračuje v opatřeních přijatých v reakci na krizi a v nápravných opatřeních a zajišťuje přechod k dlouhodobému ekologickému, digitálnímu a odolnému oživení hospodářství. Členské státy tyto dodatečné zdroje využijí na pomoc mladým lidem, a to z hlediska přístupu k zaměstnání, kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě a sociálním službám.

Kvalitní práce s mládeží pro všechny

Evropská strategie pro mládež jasně naznačila, že je třeba do práce s mládeží investovat, uznávat ji a vymezit její rámec. Finské předsednictví Rady se zaměřilo na podporu a rozvoj práce s mládeží a přijalo dva závěry Rady. V **[závěrech o digitální práci s mládeží](#)**³⁰ se členské státy a Komise vyzývají, aby podněcovaly výměnu osvědčených postupů, podporovaly a využívaly nástroje financování EU, činnosti vzájemného učení a výzkum a aby prostřednictvím neformálního vzdělávání a odborné přípravy zdokonalovaly digitální kompetence. V **[závěrech Rady o vzdělávání a odborné přípravě pracovníků s mládeží](#)**³¹ se členské státy a Komise vyzývají, aby provedly další výzkum, podpořily uznávání neformálního vzdělávání v práci s mládeží a prozkoumaly možnosti dalšího rozvoje vzdělávání a odborné přípravy pracovníků s mládeží.

Pro německé předsednictví Rady byla hlavní prioritou **Evropská agenda práce s mládeží**, což vedlo k přijetí usnesení Rady, po němž následovala třetí evropská konference o práci s mládeží v Bonnu. V **usnesení Rady**³² se členské státy a Komise žádají, aby přijaly opatření k začlenění práce s mládeží do stávajících i budoucích politik v oblasti mládeže, uznaly úlohu a

²⁷ COM(2021) 142 final.

²⁸ **[Strategie EU pro práva dítěte a evropská záruka pro děti | Evropská komise \(europa.eu\)](#)**

²⁹ Úř. věst. 2020/C 193/03.

³⁰ Úř. věst. 2029/C 414/02.

³¹ Úř. věst. 2019/C 412/12.

³² Úř. věst. 2020/C 415/01.

potřeby komunity pracující s mládeží a aby s podporou programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity vytvořily příslušnou odbornou přípravu, nástroje, aplikace a mechanismy. Cílem **bonnského procesu** je v zájmu posílení a dalšího rozvoje práce s mládeží v celé Evropě sladit závazky různých zúčastněných stran ve společenství praxe zabývajícím se prací s mládeží.

Programy Erasmus+ a Evropský sbor solidarity budou dále podporovat práci s mládeží zejména prostřednictvím **činností nadnárodní spolupráce a vytváření sítí mezi vnitrostátními agenturami**, čímž přispějí ke strategickému dopadu programu a podpoří rozvoj kvality práce s mládeží na vnitrostátní a evropské úrovni.

Podpora zdravého a aktivního životního stylu

Komise podpořila členské státy a zúčastněné strany při zvyšování zdravotní gramotnosti a propagaci zdravého a aktivního životního stylu u mladých lidí, což má přispět ke snížení výskytu nepřenosných onemocnění (jako jsou kardiovaskulární onemocnění, rakovina, cukrovka a obezita) v pozdějším věku. Mezi opatření EU, která se konkrétně věnují zdraví mladých lidí a dětí, patří Evropský plán boje proti rakovině a **společná akce projektu Health Equity Europe**, která spojuje úsilí členských států při řešení nerovností v oblasti zdraví a sociálních faktorů. Kampaň „**Zdravý životní styl pro všechny**“ zahájená v roce 2021 propojuje sport a aktivní životní styl se zdravím, výživou a dalšími politikami. Ústředním prvkem iniciativy je specializovaná platforma, která informuje o závazcích (příslibech) různých zúčastněných stran.

Společná akce v oblasti duševního zdraví (ImpleMENTAL) bude provádět víceúrovňový vnitrostátní program prevence sebevražd a reformu systému s cílem posílit komunitní služby se zvláštním zaměřením na služby pro děti a mládež. Na podporu úsilí zúčastněných stran zřídila Komise v rámci své platformy pro politiku EU v oblasti zdraví³³ skupinu pro „podporu duševního zdraví v souvislosti s COVID19“ a v květnu 2021 uspořádala konferenci na vysoké úrovni³⁴ o dopadu pandemie na duševní zdraví.

5. Hlavní nástroje na podporu spolupráce a vzájemného učení

Strategie EU pro mládež dala vzniknout příslušným nástrojům, které umožňují posílit spolupráci a výměnu názorů mezi členskými státy.

Podpora tvorby politiky, která je podložena důkazy

Evropské nástroje pro zlepšení znalostí se staly klíčem k podpoře rozvoje politiky mládeže. **Partnerství v oblasti mládeže mezi Evropskou unií a Radou Evropy** kromě výzkumu zaměřeného na účast, začleňování a práci s mládeží rozvíjelo také činnost týkající se dopadu COVID-19 na mladé lidi a odvětví mládeže, a to formou zřízení [znalostního centra](#).

Online platforma [Youth Wiki](#) poskytuje ucelený přehled vnitrostátních politik mládeže ve 32 evropských zemích a obsahuje kapitolu o práci s mládeží i srovnávací mapy.

³³ [EU Health Policy Platform \(europa.eu\)](#)

³⁴ [Mental health and the pandemic: living, caring, acting! \(Duševní zdraví a pandemie: žít, pečovat, jednat!\) | Veřejné zdraví \(europa.eu\)](#)

Specializovaná odborná skupina³⁵, která rovněž předložila návrhy nových kvantitativních a kvalitativních ukazatelů politiky, přezkoumala **přehled ukazatelů situace mládeže** pro období 2019–2021. Tento přehled by měl být nyní uveden do provozu, a to zejména za účelem lepšího sledování výdajů EU na mládež.

Činnosti vzájemného učení

Jak ukázal vysoký počet účastníků ve sledovaném období, členské státy projevíly velký zájem o **činnosti vzájemného učení**. Takto zvýšený zájem poukázal na výhody výměny osvědčených postupů a dosažení společného porozumění. Odborné skupiny a činnosti vzájemného učení umožnily dosáhnout shody na řešeních a jejich praktickém provádění. Díky tomu se posílila spolupráce mezi členskými státy a řešila se témata společného zájmu.

Na základě diskusí v **odborné skupině pro mobilitu mladých dobrovolníků** byl připraven návrh na přezkum doporučení o mobilitě dobrovolníků. **Odborná skupina pro ukazatele** přišla s návrhy na úpravu přehledu ukazatelů tak, aby lépe vystihoval situaci mladých lidí. **Odborná skupina pro práci s mládeží** zahájí svou činnost v posledním čtvrtletí roku 2021 v rámci provádění agendy práce s mládeží.

V polovině roku 2021 byly poprvé uspořádány činnosti vzájemného učení v oblasti politik mládeže. V červnu 2021 se z iniciativy Francie uskutečnila **činnost vzájemného učení o neprofesních kvalifikacích pro práci s mládeží**, která se zaměřila na uznávání kompetencí a kvalifikací pracovníků s mládeží s ohledem na usnadnění přeshraničních výměn a mobility. Členské státy se shodly na potřebě dále podporovat výměny v oblasti práce s mládeží, jakož i přístupy formálního a neformálního vzdělávání k poskytování a uznávání neprofesních kvalifikací pracovníků s mládeží.

Z iniciativy portugalského předsednictví se v červnu 2021 uskutečnila také **činnost vzájemného učení o přístupu k politikám v oblasti mládeže založeném na právech**. Z diskusí vyplynula potřeba začlenit dimenzi mládeže do různých oblastí politiky, zintenzivnit využívání digitálních technologií, prosazovat přístup založený na právech a zapojovat mladé lidi a další zúčastněné strany. Do konce roku 2021 se má z iniciativy Estonska uskutečnit **činnost vzájemného učení týkající se mobility dobrovolníků**, na níž se bude diskutovat o práci na přezkumu doporučení Rady o mobilitě dobrovolníků a vytváření vnitrostátních programů občanské angažovanosti.

Plánovací kalendáře budoucích činností na vnitrostátní úrovni

Plánovací kalendáře budoucích činností na vnitrostátní úrovni, které byly zavedeny v roce 2019, umožňují členským státům dobrovolně sdílet své priority v souladu se strategií EU pro mládež. V rámci těchto plánovacích kalendářů provedla Komise v letech 2019 a 2021 v členských státech průzkum s cílem shromáždit informace o jejich prioritách v oblasti politiky mládeže, pokud jde o provádění evropských cílů v oblasti mládeže a potřeby spolupráce v souladu se strategií EU pro mládež. **V roce 2019 se o své plány podělilo 21**

³⁵ [Proposal for an updated dashboard of EU youth indicators \(Návrh aktualizovaného přehledu ukazatelů situace mládeže v EU\) – Úřad pro publikace EU \(europa.eu\)](#)

členských států³⁶ a 18 členských států v roce 2021 své informace v rámci plánovacích kalendářů aktualizovalo³⁷.

Tento postup přispěl ke zvýšení transparentnosti vnitrostátních priorit v oblasti mládeže a k vymezení společných potřeb. Doporučuje se, aby se tyto průzkumy prováděly alespoň jednou za každé období předsednického tria a aby země měly možnost své plány v rámci plánovacích kalendářů v případě potřeby aktualizovat.

Země, které se do průzkumu zapojily, uvedly v plánovacích kalendářích jako tři hlavní společné výzvy pro politiku v oblasti mládeže v roce 2019: 1) potřebu zvýšit účast mladých lidí; 2) přístup ke kvalitnímu vzdělávání a profesnímu rozvoji a 3) rozvoj digitálních dovedností a mediální gramotnosti.

V roce 2021 respondenti ve svých odpovědích silně zdůrazňují dopad pandemie COVID-19 na mládež. Dvě třetiny z nich označují jako hlavní výzvu **duševní zdraví** mládeže. Významným problémem zůstávají také překážky týkající se **profesního růstu a nezaměstnanosti mladých lidí**. Členské státy rovněž vyjadřují potřebu více se zaměřit na **zaměstnatelnost a získávání dovedností**, a to zejména u osob s omezenými příležitostmi nebo těch, které žijí v sociálně vyloučených oblastech.

- **Zapojovat**

V roce 2021 je (stejně jako v roce 2019) prioritou evropské spolupráce v rámci plánovacích kalendářů podpora toho, aby se v rámci **dialogu EU s mládeží** do rozhodovacích procesů zapojovaly různé hlasy mladých lidí, dále pak potřeba podpořit **inkluzivní demokratickou účast** ve společnosti a na demokratických procesech a rozvíjet **příležitosti, pokud jde o „učení se aktivnímu zapojení“**.

Jako preferovaný nástroj spolupráce v této oblasti členské státy uvedly **činnosti nadnárodní spolupráce³⁸** v rámci programu Erasmus+, následované **odbornými skupinami a vzájemným učením**. Jako příklad dobrého postupu je v plánovacích kalendářích budoucích činností na vnitrostátní úrovni uvedena spolupráce mezi předsednickým triem Rady EU, Komisí a Evropským fórem mládeže v rámci 8. cyklu dialogu EU s mládeží.

- **Propojovat**

V rámci této oblasti členské státy ve svých plánovacích kalendářích budoucích činností na vnitrostátní úrovni určily dvě hlavní témata budoucí spolupráce: 1) zpřístupnění **přeshraniční mobility a dobrovolnické činnosti** všem mladým lidem a pracovníkům s mládeží se zvláštním zřetelem na mládež s omezenými příležitostmi a 2) sdílení osvědčených postupů a další práce na účinných systémech **validace a uznávání kompetencí** získaných prostřednictvím neformálního a informálního učení.

60 % dotázaných členských států uvedlo jako nejvhodnější nástroj spolupráce v roce 2021 činnosti nadnárodní spolupráce v rámci programu Erasmus+.

³⁶ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FNAP>

³⁷ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FNAPSurvey2021>

³⁸ Činnosti nadnárodní spolupráce zahrnují řadu akcí, které umožňují národním agenturám programu Erasmus+ spolupracovat a sdílet osvědčené postupy v celé Evropě a jejichž cílem je zlepšit kvalitu a dopad programu na systémové úrovni.

- **Posilovat**

Dvě třetiny odpovědí získaných v rámci průzkumu plánovacích kalendářů budoucích činností na vnitrostátní úrovni v roce 2021 potvrdily, že nejvýznamnějším tématem pro spolupráci je **kvalitní práce s mládeží**, následovaná potřebou zavést **Evropskou agendu práce s mládeží**. V této klíčové oblasti je prioritou využívání **vzájemného učení zaměřeného na rozvoj politik**, které zvolila více než polovina respondentů.

Dialog se zúčastněnými stranami

V roce 2019 byla spuštěna **platforma strategie EU pro mládež**, která má v reálném i virtuálním prostředí usnadnit participativní řízení a koordinaci provádění strategie. Sdružuje zástupce orgánů EU, členských států, národních agentur programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity, mládežnických organizací, místních a regionálních orgánů i dalších zúčastněných stran. Platforma vytváří základ pro pravidelný občanský dialog, zajišťuje zúčastněným stranám významnější úlohu při koordinaci provádění strategie a nabízí příležitosti k výměně informací o činnostech a výsledcích. Komise tuto platformu mobilizovala v průběhu pandemie, aby zúčastněným stranám umožnila výměnu informací a důkazů o dopadu pandemie na odvětví mládeže.

První **koordinátorka EU pro mládež** byla jmenována v červnu 2021. Její úlohou je oslovovat mladé lidi a mládežnické organizace a naslouchat jejich obavám. Zároveň má napomáhat prohlubování vnitřní spolupráce mezi různými oblastmi politiky EU, které mají dopad na mládež, a usilovat o to, aby byla perspektiva mládeže zohledněna v příslušných politikách EU.

Sledování financování mládeže: programy a fondy EU

Monitorování výdajů EU na mládež je součástí transparentnosti přístupu EU, který strategie podporuje. Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise o provádění strategie EU pro mládež informuje o dosavadních činnostech víceletého finančního rámce v letech 2019–2020, ale rovněž představuje možnosti financování mládeže v rámci nového víceletého finančního rámce na období 2021–2027 v kombinaci s dočasným nástrojem na podporu oživení NextGenerationEU. Možnosti financování na základě tohoto rámce zahrnují nový program **Erasmus+** s dvojnásobným rozpočtem, který nabídne ještě více možností financování v oblasti mládeže, **Evropský sbor solidarity**, **Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí**, **Evropský sociální fond plus** a program **Horizont Evropa**.

Informování o strategii EU pro mládež

V roce 2019 byly vytvořeny komunikační materiály v několika jazycích s cílem komunikovat o strategii, zejména prostřednictvím internetu a sociálních médií.

[Evropský portál pro mládež](https://europa.eu/youth/home_cs)³⁹, který slouží jako jednotný vícejazyčný referenční portál pro mladé lidi v Evropě, nyní nabízí širokou škálu informací o strategii EU pro mládež. S pomocí sítě **Eurodesk** a **Eurodesk Brussels Link** poskytuje portál mimo jiné informace pro mládež

³⁹ https://europa.eu/youth/home_cs

o možnostech mobility a výměnných projektů a o aktivitách demokratické účasti v oblastech politiky, jako je např. zaměstnanost, lidská práva nebo budování míru.

6. Závěry a vyhlídky na budoucnost spolupráce EU v oblasti mládeže

Při zpětném pohledu na první tři roky provádění strategie EU pro mládež na období 2021–2027 se ukazuje, že i přes rušivý dopad pandemie COVID-19 poskytuje **silný a účinný plán** na podporu spolupráce mezi členskými státy EU a na podporu politik mládeže na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni. Odvětví mládeže by se při provádění strategie mohlo opírat o nástroje vyvinuté v posledních letech a také o klíčové evropské programy pro mládež.

Dialogu EU s mládeží se podařilo spojit mladé lidi a tvůrce politik, aby diskutovali o nápadech a přispívali k politice mládeže, a posílit zapojení mladých lidí do demokratického procesu tím, že se zajistilo, aby jejich hlasy měly potřebnou váhu. Projevila se snaha oslovit více mladých lidí, zejména z různých prostředí a profilů. **V oblasti oslovování mladých lidí z různých prostředí nad rámec tradičního zastoupení je však stále prostor pro další zlepšování.** Strategie začleňování a rozmanitosti nových programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity poskytne pevný rámec pro zintenzivnění činností směřujících k tomuto cíli a podpoří nové formy účasti, jejichž cílem je zvýšit zapojení mladých lidí ze znevýhodněného prostředí. Evropský sociální fond plus klade zvláštní důraz na podporu mladých lidí, kteří nepracují ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, a dalších znevýhodněných či zranitelných mladých lidí.

Pokud jde o rozvoj politik, programů a iniciativ pro mladé lidi, ukazuje se, že EU je **zdrojem inspirace i pro jiné regiony ve světě.** K zapojování mladých lidí vznikly postupy inspirované dialogem EU s mládeží i mimo Evropskou unii, například v zemích Východního partnerství.

Příležitosti pro mladé lidi a odvětví mládeže, které programy EU pro mládež nabízejí, zůstaly populární a atraktivní i v době pandemie. **Přístup spoluvytváření⁴⁰**, který Komise uplatnila při vytváření nových programů v oblasti mládeže, umožnil během pandemie zavést pružná opatření, která odpovídala potřebám odvětví mládeže. Komise tak mohla přijmout rychlá opatření na podporu tohoto odvětví při přizpůsobování se novým výzvám, jako je snížená fyzická mobilita a digitální a hybridní formáty.

Pandemie však také zdůraznila, že je důležité zamyslet se nad úlohou demokracie ve společnosti, a vyzdvihla **zásadní význam občanského vzdělávání, mediální gramotnosti, povědomí o dezinformacích a práce s mládeží** pro podporu aktivní účasti a angažovanosti mladých lidí. V důsledku masivního přechodu k online vzdělávání a digitální práci s mládeží se zdůraznila potřeba **rychlejších reforem, budování kapacit, odborné přípravy učitelů a pracovníků s mládeží, rozvoje dovedností, nových pedagogických postupů a zvýšené digitální připravenosti**, ale také zásadní význam osobních aktivit pro některé kategorie mladých lidí.

Programy Erasmus+ a Evropský sbor solidarity a Evropský sociální fond plus na období 2021–2027 jsou vhodné k tomu, aby reagovaly na nezbytnou digitální a ekologickou

⁴⁰ Do spoluvytváření programů byly zapojeny zúčastněné strany z řad mládeže.

transformaci hospodářství a společnosti. V úzkém souladu s prioritami pro dosažení **Evropského prostoru vzdělávání** a prioritami **akčního plánu pro digitální vzdělávání** budou tyto programy inkluzivnější a budou podporovat pozitivní změny, aby byly vzdělávání a odborná příprava a odvětví mládeže a sportu odolnější vůči změnám.

Pokud jde o budoucnost, Komise je odhodlána dále prosazovat otázky týkající se mládeže ve všech politikách, což dokazuje nedávné jmenování **koordinátorky EU pro mládež**. Ta bude usilovat o to, aby byly zájmy mladých lidí při tvorbě politik EU lépe slyšet a aby se zlepšila součinnost a sdílení znalostí mezi různými oblastmi politiky na evropské úrovni, které se týkají mládeže.

Komise rovněž zvyšuje své úsilí o zapojení mládeže do klíčových evropských iniciativ. V rámci **konference o budoucnosti Evropy**, která se zabývá důležitými otázkami, jako je změna klimatu, silnější ekonomika včetně budoucnosti práce a pracovních míst, vzdělávání, odborná příprava a politiky mládeže a rostoucí význam digitálních technologií, mají mladí lidé hrát aktivní roli. Mladí lidé jsou přizváni, aby se aktivně zapojili do iniciativy **Nový evropský Bauhaus**, hnutí, jehož cílem je spoluvytvářet nové způsoby života v harmonii s planetou.

Navzdory různorodé situaci v jednotlivých zemích umožnila strategie pro mládež členským státům určit společné výzvy a priority, a to především prostřednictvím činností vzájemného učení a zejména v souvislosti s pandemií.

V příštím období by nástroje strategie mohly být využity k lepšímu zapojování, propojování a posilování postavení mladých lidí, včetně **dalšího posilování procesů pro participaci mládeže a oslovování většího počtu mladých lidí nad rámec obvyklého zastoupení**, jakož i k **zavedení Evropské agendy práce s mládeží a budoucího doporučení Rady o mobilitě mladých dobrovolníků**. Nástroje a prostředky strategie by mohly být rovněž využity k řešení konkrétních budoucích výzev, včetně **dopadu pandemie COVID-19 na vzdělávání, zaměstnanost a duševní zdraví mládeže**, zejména té znevýhodněné, a zvýšené potřeby digitální práce s mládeží.

Tyto současné priority budou zohledněny v novém **pracovním plánu na tříleté období 2022–2024**, který se zaměří především na **odolnost a zotavení mladých lidí a odvětví mládeže** v období po skončení pandemie COVID-19. K tomu **mohou výrazně přispět** programy a fondy EU, jako jsou **Erasmus+, Evropský sbor solidarity, Horizont Evropa a Evropský sociální fond plus**, které byly v souladu s nedávným vývojem posíleny a upraveny. Kromě toho mohou mít značný přínos i dodatečné finanční prostředky z programu **NextGenerationEU** díky silné podpoře mnoha oblastí politiky, které se dotýkají mladých lidí (vzdělávání, dovednosti, zaměstnanost, klima atd.).

Ústředním bodem spolupráce a politik EU v oblasti mládeže zůstává zajištění rovného přístupu všech mladých Evropanů k příležitostem a poskytnutí nezbytné podpory, aby mohli žít, pracovat, učit se a prosperovat. Strategie EU pro mládež na období 2021–2027 má pro dosažení těchto cílů zásadní význam. Vytvoření tohoto pevného politického rámce, umožnění výměny znalostí a vzájemného učení mezi členskými státy, jakož i nasměrování finančních prostředků z programu Erasmus+ a dalších programů EU na tři strategické pilíře „Zapojovat – Propojovat – Posilovat“ umožní mnoha mladým lidem v Evropě naplno rozvinout svůj

potenciál, připravit se na ekologickou a digitální transformaci a pomůže pro ně utvářet lepší a spravedlivější budoucnost.

Dne 15. září 2021 oznámila předsedkyně Ursula von der Leyenová ve svém projevu o stavu Unie⁴¹, že Evropská komise navrhne, aby byl rok 2022 prohlášen za Evropský rok mládeže jakožto „rok věnovaný ocenění mladých lidí, kteří toho tolik věnovali ostatním“. Cílem bude podnítit větší úsilí Unie, členských států a regionálních a místních orgánů, aby s výhledem na překonání pandemie ocenili a podpořili mládež a spolupracovali s ní, jelikož „Evropa potřebuje všechny své mladé lidi“.

⁴¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/SPEECH_21_4701.